

'Senna' (3DOC/VPRO).

De droeve ogen van de rapste man

Vijf jaar voor zijn bekroonde en succesvolle documentaire *Amy*, portretteerde de Britse regisseur Asif Kapadia een ander jong gestorven idool: de Braziliaanse autocoureur Ayrton Senna (1960-1994), drievoudig wereldkampioen in de Formule 1 en voor het oog van de camera verongelukt tijdens de Grote Prijs van San Marino.

Senna (2010) was een grote productie, gedistribueerd door Universal Pictures en in vele landen een bioscoopsucces. Hier kwam de film alleen op dvd uit en werd in 2011 een keer opvallend uitgezonden door RTL7. Nu beleeft de film alsnog een première bij de publieke omroep, maar is vooralsnog niet terug te zien op een onbetaald onlineplatform. Voor zulke evenementen moet je lineair kijken en goed in de gaten hebben dat dit een uitzondering op de regel vormt.

Ik heb wel een vermoeden waarom *Senna* (3DOC/VPRO) nu wel aangekocht en uitgezonden is. Formule 1 is in Nederland nooit zo populair geweest als elders, maar sinds het aantreden van Max Verstappen verandert dat snel. Bovendien vertoont de carrière van Max wel enige overeenkomst met de beginjaren van Senna: jong en zeer getalenteerd, fanatiek, dol op extreme omstandigheden als regen of een stratencircuit, geobsedeerd door de wil te winnen, ten koste van alles.

Met name de rivaliteit met de Franse coureur Alain Prost krijgt in de film veel aandacht. Destijds was de vete tussen Prost en Senna ook al een ding in de publiciteit en een enorme injectie voor de publieksaandacht. Senna was er niet op uit om Prost te verslaan, maar om hem te vernederen. De Fransman had een meer conservatieve instelling: hij haalde net genoeg punten om in de stand aan de leiding te blijven, maar nam geen enkel risico.

Uiteindelijk zou Prost de kist van Senna helpen dragen en werd hij bestuurder van de door diens zus postuum opgerichte liefdadigheidsstichting. Maar voor een documentaire is zo'n vete met slaande deuren en verdenking van partijdige sportbonzen natuurlijk goud.

Het knappe van de film is dat die geheel is opgebouwd uit bestaand archiefmateriaal, dat in ruime mate voorradig was. Er zit ook veel verschoten videomateriaal tussen, home movies van het jacht van de familie Senna, of glimpen uit het rijk geschakeerde liefdesleven van de man over wie fans zeiden dat hij „het enige goede van Brazilië” was. Het is erg grappig om te zien hoe knappe televisiepresentatrices voor de camera staan te flirten met de man met de droeve ogen, die wel de snelste op aarde is. Ook Prost blijkt die kunst te verstaan.

Wel werd duiding toegevoegd door commentatoren, stalbazen en de zus van Senna buiten beeld toelichting te laten geven. Dat is geen gangbaar procedé, maar het werkt in dit geval uitstekend.

Wat is nu de moraal van zo'n documentaire over een volksheld uit een gegoede familie? Niet dat hij stierf aan overmoed, want de crash in Imola werd vermoedelijk veroorzaakt door een mechanisch defect. Senna zou zelfs na het verongelukken van een andere coureur serieus overwogen hebben die dag niet te starten. Je ziet aan zijn blik dat hij niet meer de onbesuisde brokkenpiloot is uit zijn begindagen.

Ik denk dat het vooral een goed verhaal is dat Kapadia wil vertellen, met een lach en een traan, en veel pikante details over de ontwikkeling van de Formule 1. Senna heeft eruit gehaald wat erin zat, werd onsterfelijk maar had gewoon ook pech dat de stang die hij tegen zijn hoofd kreeg bij het ongeluk niet een paar centimeter verderop belandde. Zo'n verhaal.

Hans Beerekamp